

Med tradicijo in kvaliteto

26. novembra se bodo v Ribnici zbrali strokovnjaki za ljubiteljsko kulturo ob Srečanju tradicionalnih gledališč, kjer nastopajo igralci starejši od 26 let. Med njimi bodo poleg sociologov in gledališčnikov tudi taki strokovnjaki kot je Marija Makarovič. Metka Zobeč, ki je prireditelj srečanja, je namreč mnenja, da je treba spremljati avtentično gledališče znotraj številnih različnosti. Upoštevati je pač treba različne nivoje in jih tudi spoštovati. Presenetljivi so odgovori na vprašanje, zakaj se nekdo ukvarja z amaterizmom. Da to res ni področje »trženja«, kakorkoli bi kdo rad to besedo, kot mažoretke palico, vrtil okrog ušes, predstavlja odgovor enega od starejših igralcev, ki je na to vprašanje odgovoril takole: »Vse življenje govorim v narečju. Na odru pa sem si želel slišati se, kako govorim v knjižnem jeziku«. Od te skromne želje je razpon, do ambicije, da bi skupina predstavljala državo v tujini, zelo velik. Matko Zdešar je na sestanku društev poudarila, da lahko skupine samo s pridnostjo in profesionalnim odnosom dosežejo uvrstitev v nacionalni razred, kakršnega je dosegla skupina Ave z Viča. Vendar ostaja želja pri mnogih, da bi gostovali v tujini velika. Želeli bi gostovati vsaj po vaseh Koroške in Primorske. Ti obiski so namenjeni ambasadorstvu dobre volje in prijateljstva ter navsezadnje ljubezni do

Matko Zdešar – prizadevni kulturni amater, ki ga srečamo na kulturnih večerih

skupne tradicije. Ali bo ostalo ljubiteljstvo nacionalni temelj združevanja različnih? Združevanja za lepoto in možnost za iskro umetnosti? Ali zgolj za užitek v kopiranju časov, ki jih nikoli ni bilo? Ali bo ljubiteljstvo svobodno ali bo ujet v dogmo preproščane, ali bo iznajdljivo v iskanju novega – bo povedal čas. Dejstvo je, da je amaterizem nadstrankarski, meni predsednik Franc Malovrh.

JASNA ŠKRINJAR

Program ZKO 1993/94

RAZSTAVA LIKOVNIH SAMORASTNIKOVI
FESTIVAL ORGLIC
SREČANJE Z LJUDSKIMI PEVCI IN GODCI
SREČANJE TRADICIONALNIH GLEDALIŠČ
(igrali starejši od 26 let)
SREČANJE RECITATORJEV
SREČANJE ANSAMBLOV (z avtentično ljudsko glasbo)
PREŠERNOV PRAZNIK
SREČANJE OTROŠKIH FOKLORNIH SKUPIN
POZDRAV POMLADI
SREČANJE LITERATOV
SREČANJE LUTKOVNIH SKUPIN
REVUJA OTROŠKIH IN MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV
REVUJA ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV

SREČANJE PLESNIH SKUPIN
SREČANJE ODRASLIH FOKLORNIH SKUPIN
SREČANJE GLEDALIŠKIH SKUPIN
LIKOVNI SALONI

Vabimo sponzorje, posameznike in skupine k sodelovanju. Predvsem tiste, ki imajo na razpolago prostor, v katerega bi sprejeli prireditev, ki bi poživila kulturni utrip kraja.

Ljubiteljska dejavnost na vseh področjih črpa iz tradicije, vendarle je njena pot usmerjena v kvaliteto. Zato ima vsaka dejavnost strokovni svet. Organizirano še vedno temelji na nadarjenosti, znanju in dobri izbiri repertoarja.

Prijave pošljite na naslov, ZKO, TRG MDB 14, Ljubljana

»Zvonovi zvonite, iz spanja budite«

Skladateljica je o sebi napisala »Rojena sem bila 20. avgusta 1893 v Trstu. V družini nas je bilo 12 otrok, jaz sem bila predzadnja. Krstili so me za Frideriko. Ko sem postala komponistinja, me je pisatelj Finžgar pregovoril, naj bom Breda... leta 1940. sem bila premeščena v Ljubljano na osnovo šolo Vič in tam službovala do upokojitve 1948. leta. V mesecu septembru 1946. sem v Veliki Dvorani slovenske Filharmonije nastopila z ženskim zborom z Viča v Ljubljani. Dosegla sem med tekmovalnimi prvo mesto.«

Skladateljica pa je položila tudi izpit iz solopetja v Bologni, s prodornim uspehom nastopila v dvorani Tartini v Trstu in v radiju. Začelo se je, ko je bila stara enajst let: nenadoma je v njenem srcu zazvenelo in zapelo. Sladka melodija je bila polna hrepenenja; in take so večji del vse njene skladbe, tako, da je kritik o njih napisal: »široke polne harmonije, nasičene z glasovno barvo, ki se nenehno preliva iz akorda v akord, dviga in razvija polna hrepenenja, naenkrat pa preide v nežno podrobno opisovanje svetlo ali temno lučjo ilustrira vsako misel v pesmi... in take so njene pesmi o krasu, o delavcih, o dekletih, tudi nabožne pesmi so take, bodisi obhajilne ali svetniške ali pesmarice za odrasle in otroke, take so pesmi o talcih ali nežne otroške ljudske pesmi, ki jih je harmonizirala.

Breda Šček Orlova

Peveci in zborovodje mladinskih, moških in mešanih posebej še cerkvenih zborov naj prelistajo njene mape v glasbenem oddelku narodne in univerzitetne knjižnice. Našli bodo skoraj vseh 654 zapisov, nekaterih še neizvajanih, pa čudovito pesem Petra Levca z oceno Lucijana Marije Škerjanca, ki pravi: »Temeljne poteze komponiranja Breda Ščekove so preprostost, nežnost, odkritosrčnost in dostopna melodična invencija. Gotovo se bodo priljubile med našimi zbori.« Navsezadnje Slovenci nimamo preveč skladateljic, dajmo, vsaj eno prebudimo iz spanja za vezilo ob 100. letnici. Umetnost to zmore.

JASNA ŠKRINJAR

Razstavljali so in bodo

V Galeriji Nata v Iški je bila v mesecu septembru odprta razstava slik Borisa Štruklja-Boršta, v galeriji Knjižnice Prežihov Voranc pa so bile na ogled slike Janka Orača. Razstavi unikatne uporabne keramike Keral-a

iz Lendave in slik Martina Bizjaka pa smo si v septembru ogledali v Galeriji Ilirija.

Prav v tej galeriji pa si boste lahko od 14. oktobra do 4. novembra ogledali skulpture Ivana Napotnika, katere so sicer na ogled v stalni galeriji v Šostanju in zanje skrbi galerija Ivan Napotnik iz Velenja.

20 LET OTROŠKEGA VARSTVA NA ŠKOFLJICI

Prednost varovanju okolja

V otroškem vrtcu na Škofljici je bilo prvi petek v oktobru živahno in veselo kot že dolgo ne. Stari otrok so skupaj s svojimi malčki podoživljali nekdanje kmečke običaje in opravila, ki so jih nekdanj gojili tudi na tem območju, pa družno ličkali koruzo, pletli košare, rezali zobotrebe, mleli sadje in, kar je številnim gostom še posebej teknilo, stiskali imenitni sadni sok, v katerem ni bilo sledu umetnih dodatkov.

S tem je vrtec na Škofljici obeležil 20-letnico svojega delovanja, hkrati pa promoviral tudi svoj izvirni ekološki program.

»Med viškimi vrtci smo bili prvi, ki smo začeli s tem ekološkim projektom. Ta zdaj teče že četrto leto. Že od vsega začetka pri tem tesno sodelujemo tudi s starši otrok, s tem, da del programa razvijamo tudi za otroke, ki niso vključeni v vrtcu,« nam je predstavila zanimiv projekt vodja OE Galjevega Viških vrtcev, vrtca Škofljica Ana Mislaj.

Področje ekološke vzgoje so v vrtcu razdelili na več sklopov: varovanje okolja, tabornišvo, planinarjenje, naravoslovje, vrtničarstvo in ohranjanje ljudskega izročila. Skrbijo za okolico vrtca, likovno obdelujejo odpadli material, pripravljajo občasne eko koticke za starše, hodijo na ekološke sprehode in sodelujejo v krajevnih akcijah »Očistimo Škofljico«.

Svoj taborniški in planinski program so v vrtcu zastavili z opazovalnimi sprehodi v gozd, spoznavajo taborniške veščine, hodijo v planine, pripravljajo taborniške programe za otroke izven vrtca in spoznavajo zanimive turistične točke domačega kraja in okolice.

V sklopu naravoslovja urejajo vrt zraven vrtca, gojijo zelenjavo, vzgajajo in razstavljajo cvetje,

nabirajo zdravilna zelišča in izdelujejo lične šopke iz suhega cvetja.

Skrb za ohranjanje ljudskih izročil pa negujejo z oživljanjem starih ljudskih šeg, ohranjanjem domačih obriti, spoznavajo ljudske pesmi in plese, sodelujejo pa tudi pri raznih opravilih na kmetijah (kot je ličkanje koruze, peka kruha in podobno).

»Ta vrtec ima idealno lego, saj stoji sredi narave, zato lahko otroci marsikaj spoznajo kar iz neposrednega okolja,« je zadovoljna z vrtcem Ana Mislaj.

B. VRHOVEC

Igrajmo se skupaj

Geslo letošnjega tedna otroka izhaja iz Deklaracije o otrokovih pravicah, pravici do igre. Starejši velikokrat pozabljamo, da je ustvarjalna igra najboljši prijatelj otrok. V tem tednu pozivamo starše naj si vzamejo vsak dan pol ure časa za igro z otroci. Želimo si, da bi ta izjema počasi prešla v navado, da bi skupaj z nami in mi z njihovo pomočjo pričeli uresničevati akcijo »OTROŠKA IGRISČA OTROKOM« s podnaslovom: Starši in otroci za otroška igrišča.

Ob tej priložnosti pozivamo starše, otroke in vse kraje naše občine, da nam sporočijo, v kakšnem stanju je njihovo igrišče, predloge za spremembe ter pohvale. Z vašo pomočjo bomo skušali urediti otroška igrišča, da bodo lepša, boljša in prijaznejša do otrok. V poletnih mesecih smo uredili otroško igrišče na Zapotoku in s tem omogočili tudi otrokom na podeželju vesele in brezskrbne počitniške dni.

Vaše mnenja, ki jih lahko posredujete na naslov: Zveza prijateljev mladine, Lj. Vič-Rudnik, Trg MDB 7, bomo obravnavali, skušali rešiti, rezultate pa objavljali v naslednjih številkah Naše komunne.

Pacug »konzerviran«

Zadnji vikend v septembru se je skupina vzgojiteljev, ki se redno udeležuje delovnih akcij ZPM Vič-Rudnik, zbrala v Pacugu, ter ga »konzervirala« do prvega maja naslednjega leta.

Proti pričakovanju organizatorja se je zbralo 45 odraslih ter v prečudovitem vremenu pospravilo igrišča, hišice ter zaščitilo steklene površine pred nepovabljenimi obiskovalci.

Ob tem zapisu se zahvaljujemo vsem prostovoljcem delovnih akcij, s katerimi se srečujemo ob pripravi letovišča na sezono ter ob zaključku.

Prav tako gre zahvala vseh otrok ter zaposlenih na zvezi, kuharicam ter skrbnikom letovišča z vzklikom: »Drugo leto nasvidenje!«

Učenci OŠ Livada v Pacugu

Učenci 4. razreda OŠ Livada so se v času od 29. 8. do 4. 9. udeležili šole v naravi v Pacugu.

Po prihodu v Pacug so se najprej namestili v lične hišice, potem pa v morju pokazali svoje znanje plavanja. Razdelili so se v tri skupine, ki so jih vodili učitelji OŠ Livada. Že naslednji dan pa je urnik prešel v ustaljen vrstni red: jutranja telovadba, pouk, plavanje, po popoldanskem počitku ponovno plavanje in zvečer zabava.

Med jutranjo telovadbo so se učenci pripravili na nov dan; ker pa so tekli v Strunjan ali v Fiesu, pa so spoznali tudi bližnjo okolico Pacuga. Pri pouku so spoznavali življenje v morju, obmorske rastline, vse to pa so si ogledali tudi v naravi. Seveda pa so bili najbolj zadovoljni s plavanjem v morju in vsi so se trudili, da bi čim bolj izpolnili svoje znanje plavanja.

Ogledali so si soline v Strunjanu in spoznali, koliko dela je potrebno, da pride drobna sol v solnici na mizo. Spoznali pa so tudi del slovenske obale. V Izoli so si ogledali pristanišče in ladjedelnico, potem pa so se ob obali odpravili še do Pirana in obiskali Pomorski muzej in Akvarij, potem pa so se po lični potki sprehodili nazaj v Pacug.

Tudi večeri so bili zanimivi. Do 21.30 so se lahko zabavali, plesali, celo sladolep so dobili. Nek večer jih je obiskal tudi čisto pravi čarovnik, ki zna začarati celo zajca in psa.

Z učenci drugih šol, ki so bili takrat v Pacugu, so se pomerili tudi v nogometu in igri med dvema ognjema in v končnem seštevku zmagali.

V Pacugu smo preživeli res lep teden, ki ga ne bomo pozabili, in se bomo z veseljem spet vrnili nazaj. Za prijetno šolo v naravi pa se moramo zahvaliti tudi oskrbniku Filipu in kuharicami Mariji in Rezi.

JOŽE KUNČIČ

Meddruštveno tekmovalanje viških upokoencev

Letošnje športno tekmovalanje (dvanajsto po vrsti) balinarjev, strelcev in šahistov, je potekalo za balinarje in strelce v soboto, 25. septembra 1993 pri DU Krim-Rudnik, ki ima urejene poslovne prostore ter balinišče in strelišče.

Tekmovalanje je bilo napovedano ob 9. uri, vendar se je zaradi dežja pričelo s polurno zamudo in je trajalo do 16. ure, sem pa tja tudi z dežniki v roki. V tem času pa so končali tekmovalanje tudi strelci.

Po tekmovalju je športni sodnik Miro Lipovšek razglasil ocene, nato je podpredsednik občinske zveze DU razdelil tekmovalnim ekipam za prva tri mesta medalje, od četrtega do osmega mesta pa diplome.

Vrstni red pa je takle:

BALINARJE:
1. mesto DU Krim-Rudnik, druga ekipa; 2. mesto DU Krim-Rudnik, prva ekipa; 3. mesto DU Horjul; 4. mesto DU Brezovica; 5. mesto DU Dobrova, prva ekipa; 6. mesto DU Dobrova, druga ekipa; 7. mesto DU KS Vič; 8. mesto DU Vič, ženska ekipa;

STRELCE:

1. mesto DU Krim-Rudnik; 2. mesto DU Škofljica; 3. mesto DU Vič; 4. mesto DU Velike Lašče

V nedeljo, 26. septembra so tekmovali ŠAHISTI.

Vrstni red pa je takle: 1. mesto DU Krim-Rudnik, druga ekipa; 2. mesto DU Krim-Rudnik, prva ekipa; 3. mesto DU Vič;

Vsem športnikom iskreno čestitamo, še posebej ženski ekipi, obenem pa se jim zahvaljujemo za trud pri izvedbi tega tekmovalja.

Prav tako se zahvaljujemo tudi vsem vodjem ekip, športnemu sodniku Mirotu Lipovšču, poštvalnemu predsedniku komisije za šport in rekreacijo Ediju Bruderšanu, podpredsedniku občinske zveze DU Binetu Otorepu, kakor tudi strelčnemu osebju za pripravo malice in upravi DU Krim-Rudnik za brezplačno začasno uporabo poslovnih prostorov in športnih igrišč.

ZVONE GRČAR

BIL JE MED NAMI

Avgust Mikec

19. avgusta smo se na Žalah zbrali ob zadnjem slovesu od našega dobrega prijatelja, borca, spomeničarja Avgusta Mikeca-partizana Ivana, rojenega pred 84 leti v Gornjih Kamnicah pri Novem mestu. Bolj ko se odmikajo v pozabo in zgodovino usodni dnevi naše neustrašne vstaje na smrt obsojenega slovenskega naroda, tem pogostejše se poslavljamo od naših borcev, s katerimi nas vežejo tesne vezi skupnega boja in skupnega zmaganja.

Življenjska pot Avgusta Mikeca – partizana Ivana, nosilca partizanske spomenice 1941, je bila izjemna in naporna.

Po končani osnovni šoli je našel le občasno delo pri kmetih in po odsluženju vojaškega roka prišel v Ljubljano iskat boljše zasluzka. Tu dobi priložnost dela, ter se kasneje zaposli kot inkanant.

Hitro je občutil izkoriščanje delavcev. Zato ni

dosti pomišljal in se postavil na stran tistih, ki so se borili za delavske pravice.

V letih, ko se je pripravljala trnova preizkušnja slovenskega naroda, se je Gustelj odločil, da bo na strani zatiranih, toda poštenih. Kot takega ga somišljeniki srečujejo v prvih dneh italijanske okupacije poleti 1941 v ljubljanski organizaciji OF.

Njegovo aktivnost je hitro opazilo sovražno oko in že poleti 1941 okusi mučeniško pot mnogih zloglasnih policijskih zaporov in 3. novembra leta 1941 se je odločil za odhod v partizane.

Vso borbo je bil zvest Cankarjevemu bataljonu oziroma brigadi. Bil je udeleženec skoraj vseh bojev, ki jih je Cankarjeva brigada vodila širom Dolenjske, Notranjske, Bele krajine in sosednje Hrvaške. 15. avgusta leta 1945 zaključil svoje partizanstvo, ko je bil po službeni potrebi premeščen v takratno Ministrstvo za zunanje zadeve. Zaradi slabega zdravja in izčrpanosti je bil predčasno upokojen leta 1958. Ko bi se moral odpoditi od odgovornosti napornega dela med vojno in po njej. Z delom nadaljuje v organizaciji ZB pri rezervnih starešinah, civilni zaščiti, še posebno pa se je posvetil delu v društvu upokoencev Krim-Rudnik, kjer je bil vrsto let član odbora tega društva in skoraj 10 let uspešno vodil izlete.

Članstvu je želel prikazati lepoto Slovenije, katero je neizmerno ljubil.

Takšen je bil naš sosed, prijatelj, krajan, član ZB, rezervni starešina, član društva upokoencev Avgust Mikec!

Takega bomo ohranili v svojem spominu!

Društvo upokoencev
Krim-Rudnik
Zveza borcev
Krim-Galjeveca